

Parkoed, 30 okt 2012

Gevangen in de smartphone

De smartphone als moderne koepelgevangenis. Die vergelijking bezorgde UvA-docent Anouk Kootstra de eerste Robbert Dijkgraaf Essayprijs.

CHRISTIAAN PELGRIM

Vol ongelof schudt Anouk Kootstra haar hoofd als ze hoort dat de jury unaniem was in de keuze voor haar essay. De jury prees vooral haar 'vlotte schrijfstijl', die overeenkomt met de stijl van Robbert Dijkgraaf.

Ongeveer vijftig mensen zaten gisteren in de zaal in Spui25 voor de uitreiking van de eerste Robbert Dijkgraaf Essayprijs, een samenwerking

van *Folia Magazine* en *Het Parool*.

In haar winnende essay vergelijkt Kootstra het gebruik van smartphones met de architectuur van de koepelgevangenis, een rond gebouw waar één cipier vanuit het midden alle cellen in de gaten kan houden. Smartphonegebruikers zijn afwisselend gevangene en cipier. 'We kijken en worden bekeken.'

De jonge UvA-docent algemene sociale wetenschappen was al langer gefascineerd door dit thema. Tijdens een etentje met vriendinnen viel het haar op dat er telkens iemand op haar smartphone keek. "Ik dacht: hoe zouden ze reageren als ik nu een tijdschrift ga lezen?"

Zelf heeft Kootstra een oude Nokia. Maar ze geeft toe dat het lastig is om de verleiding van een smartphone te weerstaan. "Toen ik op websites zag wat de iPhone 5 allemaal kan, zat ik

me wel even te verbijten."

Na de uitreiking wordt Kootstra overladen door lovende woorden van Dijkgraaf. De prijswinnaar glundert van oor tot oor als de hoogleraar haar complimenteert met de duidelijke structuur van het artikel. "Het had geen woord te veel."

Zelf had Kootstra de overwinning niet direct zien aankomen. "Sommi-ge vrienden vonden het stuk veel te negatief. Ze vergeleken het met het Communistisch Manifest." Ze is blij dat veel mensen haar artikel nu kunnen lezen. "Ik ben apetrots."

De essayprijs is in het leven geroepen als afscheidscadeau voor Dijkgraaf, voorheen president van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, nu directeur van het prestigieuze Institute for Advanced Study in Princeton, Verenigde Staten.

Dijkgraaf hoopt dat de prijs in Ne-

Robbert Dijkgraaf prijst Anouk Kootstra.

FOTO RINK HOF

derland een nieuwe 'schrijfcultuur' kan aanjagen. In Amerika viel het hem al snel op dat daar veel meer wordt geschreven. "Mijn kinderen hebben in hun eerste schoolweken al vier essays geschreven."

In Nederland kan het schrijversta-

lent nog veel meer gestimuleerd worden, daar is Dijkgraaf van overtuigd. "Maar dan moet er wel een gelegenheid zijn om te publiceren. Deze prijs is een mooie gelegenheid."

■ Pagina 26: Modern panopticum